

Notat

**Til Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi og
Folketingets Europaudvalg**

**Halvårlig status over resultater og initiativer vedr. forskning og udvikling
inden for EU-samarbejdet**

I denne halvårige orientering af Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi og Folketingets Europaudvalg omtales de væsentligste sager vedrørende forskning og udvikling under det østrigske formandskab i første halvår af 2006 samt større sager, som behandles under det finske formandskab i andet halvår af 2006. Der vil desuden være en omtale af initiativer i regi af Videnskabsministeriet med relevans for dansk deltagelse i europæisk forsknings- og udviklingssamarbejde.

**Kommissionens forslag til syvende rammeprogram for forskning og
teknologisk udvikling**

Forslag til syvende rammeprogram blev fremsat af Kommissionen den 6. april 2005, præsenteret på Rådsmødet den 18. april 2005 og har siden været behandlet på efterfølgende rådsmøder under det luxembourgske, det britiske og det østrigske formandskab.

Efter udtalelse fra Europa-Parlamentet den 14. juni 2006 opnåedes politisk enighed den 24. juli og på Rådsmødet den 25. september 2006 vedtog man en fælles holdning til syvende rammeprogram.

Regler om etik i forbindelse med forskning i stamceller er et af de spørgsmål, hvorom der har været de tydeligste holdningsforskelle i forhandlingerne i Rådet.

I den fælles holdning er man enedes om i artikel 6 at anføre, at stamcelleforskning ikke kan finansieres under rammeprogrammet, hvis

- der er tale om human kloning til et reproduktionsformål
- forskningen har til formål at ændre menneskers genetiske arv og disse ændringer kan blive arvelige
- forskningen sigter mod at skabe humane embryoner udelukkende til forskningsformål eller til at tilvejebringe stamceller.

Forslaget er oversendt til Europa-Parlamentets 2. læsning med henblik på afslutning af den fælles beslutningsprocedure.

Et af de centrale udestående spørgsmål er knyttet til etableringen af Det Europæiske Forskningsråd, ERC, som skal finansiere europæisk grundforskning. Parlamentet og Rådet er i det store og hele enige om principperne. Spørgsmålet om, hvordan man på passende vis sikrer, at Parlamentet er involveret i processen

17. oktober 2006

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fist@fist.dk
Netsted www.fist.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsnr. 700
Dok-id 484777

Forskningspolitiske Center
Rasmus Anker-Møller
Telefon 3544 6367
Telefax 3544 6201
E-post ranm@fist.dk

med at træffe beslutninger om ERC's struktur, er det sidste problem på vej mod enighed på dette punkt. Et andet udestående spørgsmål knytter sig til størrelsen af den andel af energiprogrammet, der skal anvendes til vedvarende energi.

Formandskabet har udtrykt optimisme med hensyn til, at Parlamentet og Rådet på baggrund af 2. læsning i fællesskab kan træffe en beslutning snarest.

Kommissionens forslag til særprogrammer under syvende rammeprogram

Kommissionen fremlagde sit forslag til særprogrammer den 21. september 2005. Særprogrammerne Samarbejde, Ideer (ERC), Det Fælles Forskningscenter (EF), Det Fælles Forskningscenter (Euratom) samt Euratom har været genstand for en første udveksling af synspunkter på møde i Rådet den 13. marts 2006. Særprogrammerne Kapacitet og Mennesker behandles under det finske formandskab i 2. halvår af 2006. Efter høring af Europa-Parlamentet forventes Rådet at kunne træffe beslutning inden udgangen af 2006.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Kommissionens forslag til regler for deltagelse i rammeprogrammet

I slutningen af december 2005 fremlagde Kommissionen sit forslag til regler for deltagelse i rammeprogrammet. I forhold til de nuværende regler for deltagelse i sjette rammeprogram indeholder forslaget væsentlige forbedringer på områder så som minimumsbetingelser for deltagelse, evaluering af ansøgninger og tilskudsformer.

Der opnåedes enighed i Rådet om en generel tilgang til regler for deltagelse i maj 2006. Man stiler imod at opnå enighed mellem Rådet og Parlamentet efter 1. læsning, således at man kan vedtage reglerne for deltagelse samtidig med syvende rammeprogram.

ITER – International Thermonuclear Experimental Reactor

I juni 2005 blev der indgået en aftale om etableringen af ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor) i den sydfranske by Cadarache. Aftalen er indgået mellem Euratom, Japan, USA, Rusland, Kina, Korea og Indien. Formålet med etableringen er at udvikle teknologien til et stade, hvor det kan påvises, at fusionsenergi kan udnyttes til fredelige formål på kommercielt bæredygtigt basis.

Hver part skal oprette en juridisk enhed, der skal fungere som bindeled til den overordnede ITER-organisation. For Euratoms vedkommende bliver der tale om et europæisk fællesforetagende, som skal udgøre den juridiske enhed kaldet ELE (European Legal Entity). Kommissionen har den 14. august 2006 fremlagt forslag til oprettelsen af ELE. Det foreslås, at ELE placeres i Barcelona og skal have en levetid på 35 år.

Kommissionen forventer, at forslaget vedtages af Rådet inden udgangen af 2006, idet der skal ydes bidrag til ITER-organisationen fra 2007. ELE-forslaget skal vedtages enstemmigt, da der i forslaget indgår bestemmelser om internationalt samarbejde, budget og immuniteter.

Innovationspolitik og konkurrenceevne

Det finske formandskab har sat fokus på innovation i deres formandskabsperiode. Med udgangspunkt i det uformelle møde i Rådet (Konkurrenceevne) i juli 2006

og en rapport fra januar 2006 fra en ekspertgruppe om forskning, udvikling og innovation nedsat af Kommissionen, vedtog Kommissionen den 13. september på opfordring af formandskabet en meddelelse om innovation. Denne meddelelse var genstand for udveksling af synspunkter på Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 25. september 2006.

I meddelelsen formulerer Kommissionen behovet for en bredt funderet innovationsstrategi for Europa. Meddelelsen indeholder forslag om, at en sådan strategi understøttes af initiativer vedrørende f.eks. uddannelse, IPR og lead-market.

Der er lagt op til drøftelser af indholdet af en europæisk innovationspolitik på det uformelle møde i Det Europæiske Råd (DER) den 20. oktober 2006, i DER den 4.-5. december 2006 samt i Konkurrenceevnerådet. Målet for formandskabet er, at der opnås tilslutning til anbefalinger fra DER om det fremtidige arbejde med innovation i EU.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Etablering af et Europæisk Teknologisk Institut (EIT)

Forslaget om at etablere et Europæisk Teknologisk Institut (EIT) blev oprindeligt lanceret i forbindelse med DER den 22.-23. marts 2005, hvor der blev givet tilslutning til at arbejde videre med forslaget. Kommissionen fremlagde i februar 2006 en meddelelse om at etablere EIT, som blev drøftet på Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 13. marts 2006. Den 8. juni 2006 udsendte Kommissionen en meddelelse, som yderligere konkretiserede forslaget om etableringen af EIT med det amerikanske MIT som forbillede.

Forslaget vil integrere forskerhold fra universiteter, forskningscentre og virksomheder i en fælles struktur med henblik på at gennemføre et operationelt samarbejde. EIT foreslås baseret på en organisationsstruktur med et overordnet ledelsesniveau og et niveau, der består af aktører inden for uddannelse, forskning og innovation og tænkes finansieret med EU-midler, nationale offentlige midler og midler fra virksomheder, fonde etc..

Etableringen af EIT forudsætter, at der udarbejdes et legalt instrument, som Kommissionen planlægger at udsende forslag til inden udgangen af 2006.

Rumpolitik

I de senere år er relationen mellem European Space Agency (ESA) og EU blevet udbygget. Konkret har dette blandt andet udmøntet sig i en Rammeaftale mellem EU og ESA fra maj 2004. På foranledning af Rammeaftalen har der indtil nu været afholdt tre møder i det såkaldte Rumråd, der består af ESA-ministrene og forskningsministrene fra EU-medlemslandene. På de tre møder i november 2004, juni 2005 og november 2005 har man på et overordnet plan afstukket linierne for en europæisk rumpolitik, herunder rollefordelingen mellem EU og ESA.

Kommissionen forelagde på Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 30. maj 2006 en status over forhandlingerne mellem ESA og Kommissionen om et europæisk rumprogram. Et forslag ventes at komme til behandling i Rådet i begyndelsen af 2007.

Kick-off konference vedrørende EU's syvende rammeprogram

Mere end 1100 repræsentanter fra virksomheder og forskningsinstitutioner havde tilmeldt sig Videnskabsministeriets og Dansk Industris konference om EU's syvende rammeprogram for forskning og udvikling i Bella Centeret den 6. september 2006. På konferencen, som blandt talerne havde EU-kommissionens generaldirektør for forskning, José Manuel Silva Rodríguez, blev der sat fokus på støttemulighederne for dansk forskning i EU's nye rammeprogram og de politiske visioner for programmet.

Videnskabsministeriet har åbnet et kontor for forskning i Bruxelles

Videnskabsministeriet åbnede fredag den 1. september et forbindelseskantor i Bruxelles, som skal bidrage til større dansk deltagelse i EU-forskningsprogrammerne. Indvielsen af kontoret fandt sted den 2. oktober, og her blev kontoret også formelt optaget som medlem af IGLO (et netværk mellem de nationale forbindelseskantorer for forskning i Bruxelles).

Kontoret skal primært hjælpe danske forskere og virksomheder med nyttige kontakter til Kommissionen i tilknytning til EU's rammeprogram for forskning. Kontoret vil også arbejde tæt sammen med forskningsattachéen på den danske EU-repræsentation.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**